
Vrijeme je za jasnu distancu od ratnih zločinaca

*Nevladine organizacije i građanske aktivistkinje, koji su uputili JU „Ratkovićeve večeri poezije“ **inicijativu za oduzimanje nagrade „Risto Ratković“ za knjigu poezije Radovanu Karadžiću*

*,
izražavaju razočarenje što ova institucija nije pokazala spremnost da što prije postupi po inicijativi, iako je jasno da je smatraju nespornom, što pozdravljamo.*

Naime, *u odgovoru JU „Ratkovićeve večeri poezije“*, između ostalog, stoji: “*u ovom slučaju ne govorimo o spornoj interpretaciji istorijskih događaja, već o osobi koja je pred međunarodnim sudom pravosnažno osuđena na doživotnu kaznu zatvora za genocid i druge teške zločine*”, te da ta činjenica “*dodatno obavezuje (našu) ustanovu da jasno iskaže stav i distancu, bez prostora za relativizaciju ili neutralnost*”.

No, *brine što argumentacija kojom se pravda nepostupanje nije utemeljena na činjenicama*. Nagrada ima višedecenijski kontinuitet i ni pravno ni suštinski se ne može odvojiti današnja manifestacija od one koja je postojala prije 1993. godine. Dodatno, *ove godine se organizuju 55, a ne 13. Ratkovićeve večeri poezije, što potvrđuje kontinuitet nagrade.* Na zvaničnoj stranici JU „Ratkovićeve večeri poezije“ i dalje su *dostupna imena svih prethodnih dobitnika, uključujući i Radovana Karadžića.*

Pravni kontinuitet jasno potvrđuju i dva akta Opštine Bijelo Polje, dostupna na sajtu opština, koja precizno *utvrđuju da je JU „Ratkovićeve večeri poezije“ pravni sljedbenik prethodne manifestacije*.

Tako se u *Obrazloženju Odluke o osnivanju JU Ratkovićeve večeri poezije* navodi da
je „*potrebno pristupiti reorganizaciji manifestacije Ratkovićeve večeri poezije, u duhu odredaba Zakona o kulturi, i osnovati javnu ustanovu koja ima svojstvo pravnog lica i pravni je sljedbenik postojeće manifestacije od posebnog značaja*“.

U *Elaboratu o osnivanju JU „Ratkovićeve večeri poezije“*

dodatno se potvrđuje ovo nedvosmisleno određenje. „*U tom kontekstu potrebno je da opština Bijelo polje donese odluku o organizovanju Javne ustanove „Ratkovićeve večeri poezije“, koja bi imala svojstvo pravnog lica i bila pravni nasljednik postojeće manifestacije“*, stoji u tom dokumentu.

Ovo znači da JU „Ratkovićeve večeri poezije“ preuzima sve pravne obaveze i prava vezane za manifestaciju, uključujući i kontinuitet dodjele nagrada, pa je time i *jedini* *relevantni subjekt za donošenje odluke o eventualnom oduzimanju nagrade.*

Uočavamo i da je *Želidrag Nikčević*, *član žirija koji je 1993. godine dodijelio nagradu Karadžiću*, književnik i savjetnik predsjednika Skupštine Crne Gore *Andrije Mandića*, bio i *član žirija za dodjelu ovogodišnje Trinaestojulske nagrade*, najvećeg državnog priznanja. To je, nažalost, i *simbolična potvrda da su podržavaoci ratnohušačke politike ponovo na mjestima odlučivanja i oblikovanja vrijednosti ovog društva*. Zbog toga je *neophodno pokazati da postoji i Crna Gora koja se s tim ne miri.*

Krajnje je neprimjereno da se *ime ratnog zločinca povezuje s manifestacijom koja predstavlja jedan od simbola crnogorske kulture, grada Bijelog Polja i imena Rista Ratkovića*. *Ova mrlja mora biti uklonjena sa lica grada, umjetnika i države.*

Podsjećamo da praksa povlačenja nagrada kontroverznim ličnostima postoji u svijetu. Na primjer, njemački pjesnik i dramaturg *Hans Jost*, blizak saradnik nacista, ostao je, nakon suđenja, bez svih književnih nagrada stečenih za vrijeme nacističkog režima. Primjeri postoje i u 21. vijeku - Nacionalna jevrejska nagrada za knjigu oduzeta je 2019. godine *Hešu Kestinu* zbog islamofobnih komentara.

Pozivamo JU „Ratkovićeve večeri poezije“ da preispita svoju odluku, uzimajući u obzir izloženu argumentaciju zasnovanu na odredbama i usmjerenju osnivača ove institucije, Opštine Bijelo Polje, kao i relevantnim odredbama osnivačkih akata i Zakona o kulturi.

Nadamo se da ćemo 11. jul, Međunarodni dan sjećanja na genocid u Srebrenici, dočekati u Crnoj Gori koja se odgovorno nosi sa svojom prošlošću i ne dozvoljava nikakva priznanja osuđenima za genocid. To bi bio *značajan korak i za region i pokazatelj da postoji otpor prema politikama koje su dovele do genocida.*

Daliborka Uljarević, Centar za građansko obrazovanje (CGO)
Tea Gorjanc Prelević, Akcija za ljudska prava (HRA)
Ervina Dabižinović, Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA
Demir Ličina, Udruženje „Štrpci - Protiv zaborava“
Velija Murić, Crnogorski komitet pravnika za ljudska prava
Dina Bajramspahić, građanska aktivistkinja
Jovana Marović, građanska aktivistkinja

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Centre for Civic Education (CCE)

A: Ulica Svetlane Kane Radević 1

* 81 000 Podgorica*

* Crna Gora / Montenegro*

* T: + 382 20 228 479 *

* F: + 382 20 228 499 *

* Website: www.cgo-cce.org *

[image: <https://www.facebook.com/cgo.cce/>]

[image: <https://x.com/cgocce>]

[image: https://www.instagram.com/cgo_cce]

[image:

<https://www.linkedin.com/company/centre-for-civic-education-cce---centar-za-gra%C4%91ansko-obrazovanje-cgo-/posts/?feedView=all>]

[image: <https://www.youtube.com/@CGOCCE1>]

